No. 2373 Zaterdag 29 Juni 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit Blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Wie is fanatiek?

Het Hsgn. van 27 April l.l. schrijft:

De nieuwe gouverneur van Suriname, dr. Rutgers, heeft het reeds dadelijk bij de libarale pers verkoren.

De West schrijft van hem, dat hij „zich ontpopt als een fanatiek tegenstander van het openbaar onderwijs."

Waarop berust dit oordeel?

Op het feit, dat de nieuwe gouverneur de gelijkstelling van het onderwijs, ook voor Suriname aanvaard, wil doorvoeren.

Hieruit valt niets te besluiten ten aanzien van vijandigheid, nog wel fanatieke vijandigheid, tegenover het openbaar onderwijs.

Doorvoering der gelijkstelling, wanneer deze in de wet is opgenomen, is voor een bestuurder eenvoudig plicht.

Wat de West ook niet bevalt, is, dat gouverneur Rutgers voorstander is van een schoolgeldheffing naar draagkracht.

Hij begint met van alle scholen een matig schoolgeld te heffen, met vrijstelling natuurlijk voor de onvermogenden, en verlaagt verder het schoolgeld voor ouders met kleine inkomens en verhoogt die voor ouders met ruimere inkomens.

Volkomen redelijk, zal men zeggen: wat kan men beter verlangen dan dat alle ouders overeenkomstig hun middelen in de kosten van het onderwijs bijdragen?

Daar het gouvernement, bij de doorvoering alle onderwijsuitgaven voor zijn rekening neemt, zullen de schoolgelden, die op de bijzondere scholen worden geheven, aan de openbare kas moeten worden afgedragen.

... het bijzonder onderwijs rekent ... schoolgelden te ontvangen 133 ... van de openbare scholen 17 duizend.

Tegenover deze hoogere ontvangst van 140 duizend gulden staat een uitgaaf van 131 duizend gulden als gevolg van de doorvoering der gelijkstelling.

Wat zeggen deze cijfers?

Dat men over de kosten van de doorvoering der gelijkstelling niet al te veel ophef moet maken: de bijzondere scholen betalen ze zelf uit de schoolgelden.

Maar die cijfers zeggen nog iets anders.

Wanneer men de opbrengst der schoolgelden met elkaar vergelijkt: 123 duizend van de bijzondere, 17 duizend van de openbare scholen, dan ziet men onmiddelijk, welk een overwegende plaats het bijzonder onderwijs in Suriname inneemt, en welk een bescheiden plaats de openbare school.

Met zulke vergelijkingscijfers klemt te meer de eisch eener volledige gelijkstelling en getuigt het van een zonderlinge mentaliteit, op bestendiging der bevoorrechting van de openbare school te blijven aandringen.

Een verhouding van de bijzondere school tot de openbare als van 8 tot 1 behoorde tot zekere ingetogenheid te stemmen, of liever, men had den gouverneur vóór moeten zijn met de volledige gelijkstelling, het waardeerende, dat het bijzonder onderwijs in het verleden zoo groote offers had gebracht en aan de openbare kas zoo groote uitgaven bespaard.

Maar evenals in ons land schijnen ook in Suriname de liberalen moeite te hebben om den grooten rechtsregel van gelijkheid voor allen toe te passen.

Het lijkt gemakkelijker, hem, die de gelijkheid wil in practijk brengen, als een fanatiek tegenstander van het openbaar onderwijs aan de kaak te stellen.

***

Tot zoover „*Het Huisgezin*".

Passen we dezelfde vergelijking van het Bijzonder tot het Openbaar Onderwijs toe op Curaçao, dan verkrijgen wij voor de geheele kolonie dezelfde verhouding ongeveer, van 8 tot 1. Dat wil dus zeggen achtmaal zooveel kinderen op de katholieke bijzondere scholen als op de openbare. Nemen we alleen het eiland Curaçao, dan zijn de cijfers nog veel verrassender. Voor het geheele eiland krijgen wij een verhouding van 11 tot 1; terwijl als wij ons nog meer beperken en alleen het stadsdistrict beschouwen, we komen tot een totaal verhouding van ongeveer 6 tot 1.

Deze berekeningen zijn gemaakt volgens de cijfers van het Koloniaal Verslag over het jaar 1926. Sindsdien is het aantal kinderen vooral op de Katholieke scholen zoozeer gestegen dat een vergelijking volgens de cijfers van thans nog aanzienlijk meer in het voordeel der Katholieke bijzondere scholen zou uitvallen.

Publicatieblad.

BESCHIKKING *van den 21sten Juni 1929, No. 617, gelastende de inbezitneming van de plantagiën „Rooycanario" en „Suffisant" ten name van het gebiedsdeel Curaçao.*

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Gelet op de Proclamatie van den 10den Juni 1929 (P. B. No. 41) waarbij met ingang van dien datum het eiland Curaçao in staat van beleg is verklaard,

Overwegende, dat het volstrekt noodzakelijk is, dat het Bestuur, gelet op de plaats gehad hebbende overrompeling van het Waterfort op den 8n dezer door hier vertoevende vreemdelingen, de volle en onbeperkte beschikking over de plantagiën „Rooycanario" en „Sufisant" verkrijgt om de controle en de zeggingschap over de terreinen van die genoemde plantagiën en de daarop staande woningen, ... waarin ... wonen, ... uitoefenen,

Gelet op art. 67 van de verordening van 13 Juni 1887 (P. B. No. 23),

Gehoord den Raad van Bestuur,

Heeft goedgevonden:

1o. Te gelasten de oogenblikkelijke inbezitneming van de plantagiën „Rooycanario" en „Suffisant", gelegen ... het eiland Curaçao, behoorende tot de nalatenschappen van nu wijlen de echtelieden Andries Louis de Lannoy en Antonetta Arietta Ribbius, ten name van het gebiedsdeel Curaçao;

2o. Den Procureur-Generaal op Curaçao te belasten met de uitvoering van deze beschikking; zullende ingevolge art. 68 van de verordening van 13 Juli 1887 (P. B. No. 23) het Bestuur van het gebiedsdeel Curaçao binnen drie maanden na afkondiging dezer beschikking aan de onteigenden gerechtelijk eene schadevergoeding doen aanbieden;

3o. Te bepalen, dat afschrift dezer beschikking in het Publicatieblad zal worden opgenomen.

Afschrift dezer te zenden aan de Procureur-Generaal voornoemd en aan den Hypotheekbewaarder, ter overschrijving in de openbare registers.

De Gouverneur van Curaçao,
L. A. FRUYTIER.

Uitgegeven den 22n Juni 1929.
De Gouvernements-Secretaris,
BOOMGAART.

Minister Koningsberger en Curaçao.

In antwoord op een interpellatie heeft volgens een telegram van de U. P. uit den Haag, gepubliceerd in de Bol. Com. van 25 Juni l.l., Minister Koningsberger verklaard, dat Curaçao niet maar zonder reden zonder oorlogsbodem was. Hij verklaarde dat de Gouverneur en de diplomatieke vertegenwoordiger van Nederland (in Venezuela) tot 't besluit gekomen waren dat er geen dringende noodzakelijkheid bestond van een oorlogsschip. Hij verdedigde de houding der militairen te Curaçao verklarende, dat toen de autoriteiten overrompeld waren, het hen niet mogelijk geweest is het koloniaal internationaal prestige te handhaven.

Colijn antwoordde, dat de verklaring van Koningsberger de ongerustheid niet verminderde.

Wat de pers nog zegt.

Volgens een telegram van de A. P. aan de New-York Times uit Den Haag, schreef de Haagsche correspondent van *Het Handelsblad*, uit verantwoordelijke kringen vernomen te hebben, dat de Nederlandsche regeering zich niet zoo zeer zou bekommeren om de verantwoordelijkheid van het Venezolaansch Gouvernement voor de raid zelf, alswel om zijn verantwoordelijkheid om de bedrijvers ervan naar behooren te straffen.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* schrijft, dat zijn berichtgever verklaarde, dat menschen met den toestand bekend bevestigden, dat het reeds lang hier bekend was, dat er van Venezolaansche zijde onlusten broeiden. Hij weet het geval van Willemstad aan overdreven zuinigheid, sinds een detachement van de militaire politie het vroeger garnizoen van 200 soldaten is komen vervangen en de oorlogsschepen zijn teruggeroepen.

Een employé van de Royal Dutch Shell Co. was van dezelfde meening, en zeide dat men de Regeering herhaaldelijk met aandrang verzocht had de militaire politie te versterken en een oorlogsschip te Willemstad te stationeeren. Terwijl de pers het incident betreurt, drukt zij algemeen de hoop uit, dat de aandacht van de Regeering zal geconcentreerd worden op het gevaar om de koloniën zonder voldoende bescherming te laten.

Van semi-officieele zijde vernam de berichtgever nog dat de voorgenomen reis van een Nederlandsch eskader, samengesteld uit den kruiser „Hertog Hendrik", twee torpedojagers en twee onder-zeebooten, niets te maken had met de gebeurtenissen te Willemstad, daar men reeds een tijd geleden daartoe besloten had. De tocht was echter uitgesteld, sinds de Minister van Koloniën een algemeene order had uitgevaardigd dat de kruiser klaar moest liggen ... als het noodig zou ...

Volgens een bericht uit Willemstad aan de New-York Times van Maandag 10 Juni l. l. zouden de officieren van de „Maracaibo" verteld hebben, dat op Zaterdagavond half elf een 200 rebellen aanboord waren gekomen en den kapitein bevolen hadden om naar zee te gaan. Er was nog een poging gedaan om tijd te winnen, doch de Gouverneur van Curaçao was verplicht geworden een order te teekenen om het schip te laten vertrekken, onder de bedreiging dat men anders de Royal Dutch Shell rafinaderij met dinamiet in de lucht zou laten vliegen.

Volgens een bericht uit Washington zou de aanval der Venezolaansche revolutionairen op Curaçao, de eerste stap zijn voor een revolutie in Venezuela.

Als de wijd verspreide wanorde zich verder zou ontwikkelen, zouden de Ver. Staten schepen zenden ter plaatse van uit zijn speciaal eskader, dat in de Centraal-Amerikaansche wateren patrouilleert. Er werd echter van de Amerikaansche Consulaire beambten in Venezuela geen enkel verzoek ontvangen. Bij gebrek aan zulk een verzoek deed noch de Regeering noch het Departement aan Marine eenigen stap.

Juan C. Zalduondo vertelt zijn wedervaren.

JUAN C. ZALDUONDO, Portorikijn er van geboorte, die zich door de omstandigheden gedwongen zag deel te nemen aan den opstand der Venezolaners alhier, en die per SS. „Tachira" te Portorico aankwam, vertelde aan een verslaggever van „El Mundo" van San Juan als volgt:

ZALDUONDO bevond zich acht dagen op Curaçao, komende van Aruba, waar hij gedurende enkele maanden werkzaam was geweest. Op zijn beurt was ook de Venezolaansche generaal RAFAEL SIMON URBINA, vijf maanden geleden uit Venezuela en Curaçao verbannen, onder een valschen naam daar aangekomen.

Op den bewusten Zaterdag 8 Juni bevond ZALDUONDO zich in gezelschap van vier Hollandsche politie-militairen in de wacht van het fort. Zij waren vriendschappelijk aan 't praten, toen ze opeens het geluid van stemmen en geschreeuw in de straat hoorden. Het was generaal URBINA, dienaderde met trucks, volgeladen met mannen, gereed om de plaats te overrompelen en zich meester te maken van de wapenen en munitie, die daar bewaard waren. Gedurende de twee dagen, dat URBINA op het eiland verborgen was, had hij het plan gesmeed voor dezen aanval, en onmiddelijk hadden verschillende landgenooten zich bij zijn onderneming aangesloten.

De opstandelingen drongen de wacht binnen, en toen zij werden teruggeslagen, vuurden zij op twee politie-militairen, waarvan de een onmiddelijk dood bleef, terwijl de ander later in het hospitaal overleed. Den twee anderen militairen gelukte het te ontsnappen. Ondertusschen wist ZALDUONDO zich te verbergen onder een steenen bank, zonder dat de aanvallers er acht op sloegen.

Toen hij wederom vanuit zijn schuilhoek te voorschijn kwam, zette een van de opstandelingen hem een revolver op de borst en riep: „Quién vive?" „Portorikijner en Amerikaansch burger", antwoordde ZALDUONDO.

Dit maakte echter niet den minsten indruk op den aanvaller, die hem beval zich te wapenen. ZALDUONDO wapende zich met een geweer, revolver en sabel. Er bleef hem niets anders over dan zich aan te sluiten bij de troep revolutionnairen; altijd echter met de gedachte om te ontvluchten, zoodra zich de gelegenheid daartoe zou voordoen.

Hij bracht een „viva!" uit op URBINA, en kort daarna gaven ze hem een brigade van 25 man, om zich van de karabijnen en munitie van het fort meester te maken. ZALDUONDO gehoorzaamde, en met de manschappen die onder zijn commando stonden, eigende hij zich alle wapenen en munitie toe, die hij tegenkwam. Ook zeide hij dat men hem de bewaking van het fort toevertrouwde.

De Gouverneur van Curaçao zond een boodschap aan generaal URBINA, om hem te verzoeken bij Zijne Exc. te komen. De adjudant van URBINA stond hem te woord, en zeide: Zeg aan den Gouverneur, dat wij op ons eerewoord hem geen kwaad zullen doen. Hij weze zoo goed om naar het fort te komen." De Gouverneur kwam echter niet en de opstandelingen rukten op naar zijn huis.

Generaal URBINA had reeds het plan gevormd om met zijn mannen en de genomen wapenen naar Venezuela te gaan. De Amerikaansche stoomboot „Maracaibo" lag aan een der werven gemeerd. De kapitein zag zich door de revolutionnairen gedwongen om ze naar de Venezolaansche kust over te brengen. URBINA en z'n troep brachten den Gouverneur aanboord, om zoo te voorkomen, dat men bij het uitvaren vanuit de stad op ze zou schieten, uit vrees dat men Z.E. zou dooden.

Voordat deze laatste gebeurtenissen plaats vonden vroeg ZALDUONDO aan generaal URBINA om de brug die Otrabanda met Punda verbindt te bezetten. URBINA stond zijn verzoek toe en gaf hem 25 man. ZALDUONDO verdeelde deze manschappen, die de brug gingen bewaken, en hij zelf ging met een man tot het uiteinde der brug. In een onbewaakt oogenblik stiet ZALDUONDO zijn metgezel te water, wierp zijn wapenen weg en ging op den loop. Hij zocht een toevlucht in het Amerikaansche Consulaat. Noch het volk noch de rest der soldaten sloeg wegens de verwarring acht op dit incident. Den volgende dag scheepte hij zich in naar Portorico op het stoomschip „Tachira". Te Puerto Cabello zeiden ze hem dat de revolutionnairen den Venezolaanschen Consul te Curaçao gedood hadden.

„Ik geloof dat het volk van URBINA zich fatsoenlijk gedragen heeft", zoo eindigde ZALDUONDO.

„Ze eerbiedigden de banken, den handel en de vrouwen."

Generaal Nogales voorspelt de revolutie.

Volgens de New-York Times voorspelde Generaal Rafael de Nogales, Venezolaansch balling, thans te New-York, de dreigende revolutie en burgertwist in Venezuela, op nog grooter schaal dan de laatste troebelen in Nicaragua.

Hij beschouwde den aanslag op Willemstad als een van de eerste slagen van de revolutionnaire partij.

„Venezuela is een echt kruitvat, zeide hij, waarin duizenden arbeiders leven onder het schandelijke juk van een despotisch gouvernement, de dictatuur van ex-president, Juan Vicente Gomez.

Gomez heeft gedurende de vele jaren van zijn bestuur Venezuela geopend ten voordeele van vreemde commercieele machten, ten koste van het volk en de werkelijke eigenaars van de natuurlijke bronnen."

Uitdrukkelijk verklaarde generaal de Nogales dat vreemde militaire interventie bij een mogelijke Venezolaansche uitbarsting een krachtige en doodelijke weerstand tegenover zich zou vinden.

Duizenden, die met ze sympatizeeren en die allen gekant zijn tegen een politiek van interventie door imperialistische machten zouden van alle deelen van Latijnsch Amerika naar Venezuela stroomen, om zich tegen de mogendheid die die interventie zou verleenen, te verzetten.

In het geval van onmiddelijken strijd, als gevolg van de Curaçaoraid, zeide generaal de Nogales, dat hij onmiddelijk naar Venezuela wilde gaan, en de wapenen opnemen, met de troepen der revolutie. Hij heeft een zeer avontuurlijke loopbaan, en deelgenomen in oorlogen en revoluties in alle deelen der wereld.

Curaçaosch Weerbaarheidskorps.

Zondagmiddag ten 4 uur hadden zich op beleefde uitnoodiging van den heer C. N. WINKEL, Commandant van het vroeger Curaçaosch Weerbaarheidskorps, een honderdtal burgers van Curaçao vereenigd op „Villa Maria", buitengoed van den heer WINKEL, ten einde te komen tot de wederoprichting van dit korps of van eenige andere gewapende organizatie.

De leden van het vroeger korps hebben in deze dagen zeer goede en nuttige diensten verricht, en het nut van zoo'n korps wordt dan ook volmondig door iedereen erkend.

Aanwezig waren vele leden van het vroeger C. W. K. leden van de reserve van het Nederlandsch leger, gewezen padvinders en vrijwilligen.

Het doel van het korps zal zijn de weerbaarheid van de kolonie te verhoogen en het gezag te doen handhaven, waar en wanneer dit zal blijken noodzakelijk te zijn.

De heer WINKEL, in zijn hoedanigheid van Commandant van het C. W. K. leidde de vergadering. Het reglement werd voorgelezen en onderging eenige wijzigingen. De heer WINKEL zou verder het reglement vaststellen in overleg met Luitenant BERGER alhier.

In opdracht van den heer WINKEL waren de leden van het korps bij elkaar geroepen door den heer J. A. HERNANDEZ, sergeant-majoor van genoemd korps ten einde hun namen op te nemen, daar de heer WINKEL onmiddelijk zou willen beginnen met de reeds geoefende manschappen te exerceeren, indien er geen bezwaar bestaat van den kant van het Bestuur van Curaçao.

Later werd op voorstel van den heer J. A. Hernandez de heer Winkel bij acclamatie tot leider van het nieuw op te richten korps benoemd.

Wij juichen dit plan ten zeerste toe en kunnen wel met zekerheid voorspellen dat het op volledige steun van den kant van het Bestuur zal kunnen rekenen.

Storm te Maracaibo.

Verleden week Donderdag heeft een geweldige storm gewoed te Maracaibo.

Volgens „La Informacion" van Maracaibo, barstte er om 4 uur 35 een geweldige storm los boven Maracaibo. Een wind als van een orkaan streek over het meer en veroorzaakte aanzienlijke schade. Lichters met goederen beladen na van hun ligplaats te zijn los gerukt, waren overgeleverd aan de golven, die met woede werden opgezweept, en soms proporties aannamen als op de volle zee. Alle vaartuigen streden met kracht om niet verpletterd te worden tegen de kaden, dammen of andere vaartuigen.

De bark „Bonaire" kwam in aanraking met lichters op zoo geweldige manier, dat hij met een lading koopmansgoederen ter waarde van Bs, 50.000 naar den kelder ging.

Het meer wies gestadig en een groote golf overstroomde heel de Avenue Gomez [illegible]ie 15 c.M. hoog onder water stond.

Het S.S. „Manzanares" liep aanmerkelijke averij op; het lag gemeerd aan de hoofdwerf, onbeschermd, daar een van zijn machines in reparatie was.

Het S.S. „Nuevo Mara" dat juist zijn anker gelicht had, strandde op Punta de Santa Lucia. De „Lucindita" die aan den steendam gemeerd lag, tegenover „La Samaritana" was op 't punt verpletterd te worden, toen een groote volksmenigte te hulp snelde. Hierbij ging een agent van de openbare veiligheid te water en verdronk. In de straat „El Oriente" vloog het dak van een autostation met zulk een geweld weg dat het terecht kwam in het Park Suere. Een ijzeren lichtpost werd in tweeën gebroken. Groot aantal baden langs den oever van het Meer zijn verwoest. Bij Blohm en in Casa Azul is aanzienlijk schade aangericht, daar een groot deel koopmansgoederen werden weggevaagd. Verschillenden vaartuigen zijn vergaan, en andere leden averij.

Asbest platen werden van de daken van verschillende huizen afgerukt, terwijl verschillende hutten in de buitenwijken aanzienlijke schade opliepen.

Om kwart over vijf bedaarde de storm. Gedurende verschillende uren bleef het meer nog zeer woest, en bedreigde de vaartuigen. Midden in den storm brak er brand uit op een stoomboot je van een Petroleum-Maatschappij en kort daarop had er een explosie plaats.

Geen woorden genoeg weet ik te vinden om alle inwoners van Curaçao te bedanken, voor de hartelijke bewijzen van deelneming en lieflijke behandeling, die ik na den 8sten Juni mocht ondervinden.

Vooral ook aan de Dames van H.H. Officieren en Ond.-officieren een bijzondere dank voor hunne lieflijke opname en hulp, mij en mijne kinderen bewezen.

Mevr. de Wed. L. VAAS.

Molensteeg No. 1.

Franeker (Fr.)

INGEZONDEN

Salarisherziening!

Die lastige ambtenaren, houden die nu nooit op? Kunnen zij nu nog niet *eventjes* wachten?

Neen dat kunnen zij niet. Zij begrijpen zeer goed dat deze 3 weken voor Z.Ex. de Gouverneur zeer zwaar geweest zijn, maar na de eerste 10 dagen, zeg dus, na den 20ste had er zeker wel iets meer vernomen kunnen worden van de salarisherziening, b.v. had het schema van de Commissie gepubliceerd kunnen zijn!

Het leven voor de ambtenaren over de geheele linie, geen enkele uitgezonderd dus, voelt het, dat alles duurder wordt.

Ik noem maar b.v. *licht* en *dienstboden.*

Het licht is beslist duurder geworden, daar gaat niets vanaf, trots de waarschuwingen die reeds in dit blad opgenomen zijn geweest; lampjes branden veel vlugger door enz. allemaal meerdere onkosten. [illegible] plaag [illegible] dienstboden [illegible] den veeleischender in loon en . . . . voeren minder uit.

Om 2 uur, sommige om 4 uur, reeds naar huis toe, onverschillig blijvende of er nog iets gedaan moet worden, ongevoelig of de vrouw des huizes onwel is; neen 4 uur naar huis toe, want hun man komt om 5 uur thuis. Men zou over deze dienstboden-beweging een heele courant vol kunnen schrijven en dan was men nog niet uitgepraat, maar eenieder hier voelt het ongemak. Gelukkig dat we al brood, melk en groenten thuis krijgen, nu moet er nog een slager komen, en nog eens eene flinke niet te dure stoomwasscherij, dan zou men een groot gedeelte dezer ideale (?) dienstboden kunnen missen.

Maar met dit alles kan men alleen werken voor water, licht, dienstboden, huishuur en belasting, en dan goed, zeer goed uitkijken om de eindjes van de maand bij elkaar te kunnen knoopen. Overleggen voor eventueele vermeerdering van het huisgezin of ziekten is met de huidige salarissen met doenlijk, en daarom vragen die lastige (?) ambtenaren op bespoediging.

Met dank voor de plaatsruimte.

G.

BERICHTEN

Rouwmis voor wijlen den H. E. G. P. F. Fruytier.

Dinsdagmorgen had in de St. Annakerk een Plechtige Rouwmis met Pontificale assistentie plaats voor wijlen, den H. E. G. P. F. FRUYTIER, Vader van Z.E. den Gouverneur.

De H. Mis werd opgedragen door den Z.E. Pastoor H. SMIT, geassisteerd door de Eerw. Paters KOENEN en de VALK.

Op het presbiterium had de geestelijkheid plaats genomen. De kerk was vol geloovigen, waarvan velen ter H. Tafel naderden. Na de H. Mis verrichtte Mgr. VUYLSTEKE de absoute.

S.S. Guadeloupe.

Wegens den rouw van Zijne Excellentie en Familie is de receptie aanboord van het nieuwe stoomschip „Guadeloupe" van de Compagnie Transatlantique, door de Heeren Agenten uitgesteld.

Onderscheiding.

Zijne Majesteit de Koning van België heeft onzen landgenoot, den heer A. A. [illegible] Consul van België [illegible] scheiding van Ridder in de Kroonorde van België.

Onze gelukwenschen.

Menschlievendheid.

De heeren HESQUIA JOHAI en JACOBO PRINS hebben het edel initiatief genomen om gelden in te zamelen, ter ondersteuning van de familie van den hr. FEDERICO MARTIS, wiens been op den avond van 8 Juni l.l. door een kogel zoodanig verbrijzeld is, dat de dokter zich genoodzaakt zag het af te zetten.

Amerikaansch watervliegtuig.

Zaterdagmiddag omstreeks half 2 arriveerde hier het eerste watervliegtuig „9776" van de *Pan American Airways Co* met den directeur, den heer TRIPPE, aan boord. Het was 's morgens half negen van Barranquilla naar hier vertrokken.

's Middags vervolgde het zijn vlucht naar Maracay en Zondagmiddag omstreeks 12 uur vertrok het wederom van hier naar Colon via Cartagena. Te Colon sluit het aan op een ander vliegtuig dat het de mail van New-York overgeeft, en de mail voor New-York in ontvangst neemt. Naar wij vernemen zal het voorloopig een wekelijksche dienst onderhouden, doch later zal de dienst worden uitgebreid tot 3 maal per week, terwijl dan ook Venezuela in de rante zal worden opgenomen.

Het S.S. „Maracaibo."

Het S.S. „Maracaibo" is Maandagavond naar Aruba vertrokken om te dokken bij de Pan-American.

H. M. Hertog Hendrik.

In den loop van de volgende week wordt de kruiser H. M. „Hertog Hendrik" hier verwacht.

Donderdag a. s. wordt tevens de „Amsterdam" verwacht met een 50 tal militairen van de Koloniale Reserve aanboord.

Welkom

Hulde aan de dapperen.

Zaterdag l.l. hebben de Commandant en bemanning van H. M. „Kortenaer" een krans neergelegd op het graf van de drie dappere militairen sergeant-majoor, Vaas, sergeant Marcusse en Brigadier Van Zuilen.

Op het kerkhof werd het woord gevoerd door Commandant Lagaay, schipper van der Steen en korporaal-schrijver Messing.

Verbod van drankverkoop.

Naar wij vernemen heeft de handel zich tot de Kamer van Koophandel gericht met het verzoek bij Zijne Exc. den Gouverneur stappen te willen doen, om het verbod van drankverkoop zooals tijdelijk is afgekondigd, geheel en al op te heffen. De redenen van dit verzoek zijn, de enorme schade die de handel er door ondervindt terwijl men van meening is dat er geen reden meer bestaat om het verbod nog langer te handhaven.

„Surinaamsche actualiteiten."

Prof. DR. SLEESWIJK eindigt een brief in „De Telegraaf" van 21 Mei, „*Surinaamsche actualiteiten*" (waarin hij het o.a. heeft over de petroleumvondsten) met deze opmerking.

„Ten slotte nog 'n pikante bijzonderheid. Dezer dagen werd in Paramaribo gesignaleerd (ik heb hem trouwens zelf gezien) de heer Philippovitch, een geoloog die zijn bureau toevallig in denzelfden wolkenkrabber aan Broadway in New-York heeft, waar ook de kantoren van de Standard Oil zijn gevestigd. Dit „verschijnsel" is misschien niet zonder belang, nu de Koninklijke geen vertrouwen toont in de Surinaamsche olie-mogelijkheden en zich afzijdig houdt."

No. 2173 Zaterdag 29 Juni 1929. 46ste Jaargang.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

De slavernij in Fransch West-Afrika.

De aanklacht van A. LONDRES, door een missionaris bevestigd.

De alarmeerende onthullingen, welke ALBERT LONDRES, in „Terre d'ébène" — Ebbenhoutland — gepubliceerd heeft, kunnen door elk oprecht koloniaal in West-Afrika bevestigd worden. Dat aan zijn boek een tendenz ten grondslag kan liggen, neemt niet weg, dat de feiten en toestanden, in heftige woorden daarin beschreven, zuivere waarheid zijn.

Jaren lang is ondergeteekende als missionaris dag aan dag getuige geweest van het droevig lot der inboorlingen van het binnenland der Ivoorkust, onder Fransch bewind. Met leede oogen hebben wij de ontvolking van Boven-Ivoorkust moeten gadeslaan. Jonge lui, geheele families nemen in groot aantal hun schamele have en goed op, en verdwijnen Oostwaarts naar de Goudkust, of naar Liberia in het Westen. Ze zijn het moede om jaarlijks drie en vier maanden met hak en stamper op den weg te staan om dezen te onderhouden, terwijl hunne velden onbebouwd moeten blijven en hongersnood hun stam bedreigt! Drie en vier maanden dwangarbeid verrichten voor onderhoud der wegen, zonder eenige vergoeding, zonder een korreltje rijst, en zelf daarbij gedwongen te zijn in hun eigen voeding te voorzien, dat vindt onze neger onrechtvaardig en .... te bont! Om de zweep van den soldaat, die hem in naam van den Resident komt aanwerven, te ontvluchten, om de geeselingen met zweep en roede, waarmede die arbeid gepaard gaat, te ontkomen, zoekt de ongelukkige neger een land van méér vrijheid.... Stammen als de Tagocana's van Tafiré en Katiola, als de Djoela's van Kong, krimpen daarom met den dag in. Het leven verdwijnt uit de dorpen, waar geen nieuwe hutten meer gebouwd worden, terwijl de anderen geleidelijk tot een hoop puin en leem instorten.

Ja, aan de prachtige wegen van Ivoorkust, waarover maar enkele zeldzame vrachtauto's rollen, en eens in het jaar de luxe-wagens van den Gouverneur voorbijkomen, kleven het bloed en tranen van tallooze negerslaven. Wij hebben o.a. gezien, hoe in 1926 méér dan 1500 negers, mannen en vrouwen, grijsaards en kinderen, meisjes en zwangere vrouwen, moeders met zuigelingen, met de zweep van den soldaat-opzichter uit hunne dorpen gejaagd werden om vier weken lang, van zonsopgang tot in den nacht, met als voedsel een stukje jamswortel dat ze zelf meebrachten, in de omstreken van Korhogo den weg te herstellen voor den doortocht van Binger, den kapitein die de Ivoorkust aan Frankrijk onderderwierp.... In elk district, waar Binger voorbij zou trekken, kon men van hetzelfde getuige zijn.

Wij herinneren ons ook, hoe een Resident, de heer P...., die van Februari 1925 tot in October 1926 het Korhogo-district bestuurde, en een houten brug over de Bandama-rivier, bij Kòga wilde doen bouwen, vijftien honderd negers in zijn district aanwerfde om boomen daarvoor te kappen en op hunne schouders naar de werkplaats te brengen, terwijl tientallen dier ongelukkigen daarbij het leven lieten, en.... de Resident naderhand pas inzag, dat de brug een onmogelijkheid was!

Albert Londres ontmoette op zijn reis door Ivoorkust een stoet van duizend negers, die te voet een marsch van 700 Kilometer aanvaardden om aan de spoorlijn van Tafiré te gaan werken. De karavaan kon na een maand de plaats harer bestemming bereiken. Echter heeft Londres niet gezien, hoeveel er bezweken en begraven liggen bij het lazaret en langs de aangelegde spoorlijn van Abidjan naar Tafiré: deze is aangelegd over de lijken der zwarte arbeiders! En langs zijn weg heeft Londres ze niet geteld, die rij van ongelukkigen wier voeten, beenen of armen in vuile doeken waren gewikkeld, om stinkende wonden, bij den aanleg van den spoorweg opgedaan, te bedekken, ongelukkigen die wegens hunne verwonde lichaamsdeelen ontslagen werden, en die, uitgeput, half dood, te voet dienzelfden weg van 700 Kilometer opsukkelden naar hun geboortegrond in het land der Mossi's, in Boven-Volta! Velen bezwijken helaas, voordat ze hun dorpje bereiken, waar ze geneesmiddelen voor hunne wonden en gezondheid droomden te vinden.

* * *

Om de zes maanden melden zich bij de residenten der verschillende regeeringsdistricten de recruteeringsagenten der houtexploitaties van Ivoorkust om nieuwe houthakkers. Elke stam ontvangt van den resident de boodschap om twee of driehonderd mannen, menschenmateriaal, ter beschikking dezer agenten te stellen. Koning en opperhoofden wijzen in hunne respectieve dorpen de slaven aan om met de agenten voor zes maanden naar de hout-exploitaties aan de kust te vertrekken. Hunne vrouwen mogen hen niet vergezelen, doch er worden voor driehonderd mannen een dozijn vrouwen aangewezen....

Ook de wouden dorsten naar negerbloed, en wanneer de houthakkers, na zes maanden, naar hunne families terugkeeren, wacht menige moeder tevergeefs op haar zoon, en moeten vele vrouwen de tijding vernemen, dat haar echtgenoot „door het woud gedood is!"

Enkele maanden na de reis van Londres, in Juni 1928, kwam een Europeaan, commandant R.... bij de kampplaats van Tafiré met een auto voorbij. Door een geweldigen reuk werd hij aangegrepen. Hij stopte en ging kijken: in het kamp vond hij 8 negers uit het land der Naffara's, wier wonden dien afschuwelijken stank teweeg brachten. Het waren acht houthakkers, die, in de houtexploitaties ontslagen, huiswaarts keerden.....

Ofschoon in dit deel van Afrika de slavernij nog volkomen heerscht, — in onze laatste residentiepost Sinematiali b. v. zijn van de 4000 inwoners meer dan 3000 slaven — heeft de koloniale politiek van Frankrijk nog een verkapte slavernij ingesteld, even erg als de officieele.

Mogen door de onthullingen van Albert Londres, welke in de hoogere politieke kringen groote opschudding hebben teweeggebracht, weldra betere dagen voor de ongelukkigsten der ongelukgigen aanbreken.

P. KNOPS.
Sociëteit der Afrikaansche Missiën
van Cadier en Keer.

Uit de pers

Het bandietenwezen in China.

De binnenlandsche oorlogen in het groote Chineesche rijk houden nog maar aan en aan de arme bevolking, welke de dupe wordt van al die gevechten, wordt ten volle bewaarheid: „'t zijn droeve tijden als de oorlog woedt". Daarbij komen nog talrijke en dikwijls zeer sterke rooversbenden heele streken onveilig maken, terroriseeren, brandschatten en plunderen. Niets, letterlijk niets, wordt door die bandieten gespaard. Ook onze katholieke Missies hebben daarvan zoo ontzettend veel reeds te lijden gehad en menig Missionaris is door de handen van die onverlaten de marteldood gestorven.

Nu weer komen bijzonderheden uit Rome over den moord op een Pater-Missionaris. Volgens mededeeling uit het Apostolisch-Vicariaat van Kweiyang in de groote provincie Kweichow is het vaststaande, dat de reeds sedert einde November 1928 vermiste en voor dood gehouden Missionaris Pater J. Winkelmann met zijn drie metgezellen werkelijk door roovers is vermoord.

Op 22 November verliet hij zijn statie Shitsien voor de lange en moeilijke reis naar Shanghai, waar hij den toenmaals in Oceanië vertoevenden Pater Provinciaal wilde ontmoeten om de vele en omvangrijke missieaangelegenheden te bespreken en tegelijkertijd drie nieuwe paters langs een korten en minder moeilijken weg naar Kweichow te vergezellen. Helaas werd hij reeds na enkele dagen het slachtoffer van de aan de grenzen van Kweichow en Hoenan huizende roovers.

Langen tijd was het onmogelijk nadere berichten over zijn verblijf te weten te komen, doch steeds meer nam het vermoeden, dat hij in de gevaarlijke streken, door welke zijn reis ging, den dood had gevonden, vastere vormen aan.

De nasporingen bleven reeds om het feit, dat niemand het waagde in deze streken, welke door allerlei rooversgespuis onveilig worden gemaakt, te komen, zonder resultaat, Thans is het evenwel uitgezonden Christenen gelukt vast te stellen. dat Pater Winkelmann in het dorp Malongki, dat tusschen Toengjen en Majang ligt, was vermoord. Ook zijn lijk is intusschen gevonden.

Nadere bijzonderheden over de misdaad zijn nog niet bekend, doch zullen binnenkort worden opgehelderd.

Pater Winkelmann was 32 jaar.

Ook alle andere staties van deze missie zijn betrokken in de tegenwoordige woelingen.

De Paters Mauermann en Wesselmann werden langen tijd door bandieten vastgehouden om een losgeld van hen te krijgen. Hun statie werd volkomen leeg gestolen, zelfs de kleeren werden hun van het lichaam geroofd. De Paters Baumeister en Ankerbrand verkeerden eveneens in voortdurend gevaar en thans is men nog ongerust over hun lot.

Drie missionarissen, die verleden najaar naar de missie zijn vertrokken bevinden zich nog te Nankow en weten niet wanneer zij zich bij hun medebroeders kunnen voegen.

Ctm.

Een onguur bedrijf.

Het onguur bedrijf van spionnage dat in den wereld-oorlog zoo weelderig tierde en honderden en honderden in den dood heeft gedreven, om nog te zwijgen van den moreelen moord op zooveel andere mannen en vrouwen, zoowel in oorlogvoerende als neutrale landen, wordt in het te Londen verschenen boek van Lüdecke: Behind the Scenes of Espionage, weer eens helder belicht. Het gaat hier over het Britsche verspiedingsstelsel. In de eerste plaats vertelt de schrijver, hoe de bekende brief van Zinowjef over de organisatie van de communistische propaganda bij leger en vloot in Engeland, welken brief de Sovjet-regeering vergeefs als een vervalsching heeft trachten voor te stellen, in Engeland gekomen is.

Kapitein Sidney George Reilly had, na langen tijd bij den Britschen inlichtingendienst uitnemend werk verricht te hebben, gedaan weten te krijgen, dat de Sovjetregeering hem op een belangrijken post benoemde, waar hij zich de belangrijkste en vertrouwlijkste officieele documenten kon verschaffen. Kapitein Hill bracht hier exemplaren van naar Londen over en op deze wijze kwam de „roode brief" die zulke ver strekkende gevolgen had en de oorzaak van het aftreden der regeering uit de arbeiderspartij werd, in het bezit van de Britsche autoriteiten.

Als één van de beste militaire spionnen van moderne tijden wordt Sir Robert Baden-Powell genoemd. Zonder twijfel, zegt de schrijver, was hij een van de begaafdste agenten van den geheimen dienst die ooit geleefd hebben. Hij was in die hoedanigheid een tweede Sherlock Holmes, was vertrouwd met al de kunstgrepen van den bedreven speurder en had een opmerkelijk talent om zijn uiterlijk voorkomen snel te veranderen.

Op een goeden dag liep hij eenvoudig met de werklieden een Duitsche marinewerf op. Bij een andere gelegenheid misleidde hij een Duitschen schildwacht door zijn kleeren met sterken drank te besprenkelen en net te doen of hij zwaar beschonken was, toen hij gesnapt werd bij het bekijken van een nieuw machinegeweer.

Voor den oorlog heeft de Britsche contra-spionnage een voordeel behaald, dat belangrijke gevolgen had. Toen de Keizer in Engeland op bezoek kwam was de chef van den Duitschen marineverspiedingsdienst in zijn gevolg. Deze man bezocht den kapperswinkel van zekeren Ernst in het Noorden van Londen. Engelsche speurders hadden hem natuurlijk in het oog gehouden en zoodoende ontdekte men in dit obscure kapperszaakje het middelpunt van den geheelen Duitschen vlootverspiedingsdienst in Engeland.

Vier jaar lang bleven de Britsche autoriteiten dientengevolge volkomen op de hoogte van de Duitsche plannen, zoowel in militair als in maritiem opzicht en op 4 Augustus 1914 konden zij 21 van de 22 spionnen oppakken, die met bemiddeling van Ernst werkten. Berlijn bleef gedurende eenige maanden na het uitbreken van den oorlog onkundig van de bewegingen der Engelsche schepen.

In den oorlog behaalde de Britsche verspiedingdienst ontzaglijke successen, dank zij de ruime belooningen die hij betaalde, en omdat al zijn organen onomkoopbaar bleken. De Engelschen sloegen hun grootsten slag toen zij het beruchte telegram van staatssecretaris Zimmermann onderschepten, waarin op Mexico een beroep werd gedaan om Amerika te beoorlogen. Dientengevolge kwamen de Vereenigde Staten in den oorlog.

De Britsche regeering had, bij wijze van hoffelijkheid, toegestaan dat alle Duitsche diplomatieke boodschappen voor Amerika in code-taal hun weg over Londen namen. In de eerste dagen van den oorlog hadden de Engelschen den sleutel op dezen code reeds in hun bezit en dientengevolge kon Balfour aan Page, den Amerikaanschen gezant te Londen, den brief van Zimmermann ter hand stellen voor hij zijn bestemming, Mexico bereikte.

Het succes van de Engelschen was grootendeels aan de zorgeloosheid van de Duitschers te danken.

We zeiden niet te veel als we spraken van een onguur bedrijf.

Ctm

De emigratie naar Curacao.

„De Surinamer" schrijft:

In ons vorig nummer namen wij uit het economisch overzicht van 1928 der Vereeniging voor Handel en Nijverheid de cijfers over, betreffende de emigratie naar Curaçao.

Daaruit blijkt, dat er in de afgeloopen 4 jaren niet minder dan 1092 personen het land verlieten. waarvan 429 alleen in 1928. De cijfers der laatste jaren wijzen op een voortdurend sterke stijging.

In het cijfer 429 van 1928 zijn intusschen begrepen 58 vrouwen en 28 kinderen.

Dit laatste vraagt wel eenige aandacht.

In zijn openingsrede deelde de Gouverneur mede, dat de emigratie naar Curaçao niet uitsluitend verlies beteekent. Tegenover die emigratie staat n.l. dat in het afgeloopen jaar vanuit Curaçao de kapitale som van f 120.000 werd overgemaakt naar Suriname.

Dit cijfer valt o.m. te verklaren door aan te nemen, dat jongelui geld overmaakten aan ouders en dat huisvaders geld overmaakten aan hun achtergebleven gezin.

Als men echter ziet dat ook vrouwen en kinderen wegtrekken, dus dat *gezinnen* zich gaan vestigen op Curaçao, dan krijgt het cijfer der emigratie nog grooter beteekenis.

Het ligt immers voor de hand, dat wanneer de uittocht van gezinnen aanhoudt, de geldzendingen vanzelf zullen verminderen, doordat de inkomsten der betrokken huisvaders ter plaatse zelf zullen worden verbruikt ten behoeve van het gezin, dat daar gevestigd is.

De aanhaalde cijfers en de overwegingen, welke daaraan vast te knoopen zijn, blijven deze emigratie stempelen tot iets, dat de aandacht verdient en niet al te luchtig kan worden opgenomen.

Afgezien hiervan is dit wegtrekken van gezinnen, hoofdzakelijk uit één bevolkingsroep, die der inboorlingen, zooals zij zich zelf aanduidt, niet zonder bedenking.

Generaal Gabaldón.

Volgens een kabelbericht van 24 l.l. uit Caracas, gepubliceerd in de B. C. is de revolutionair Gabaldón in hand en van de troepen van generaal Juan Fernandez gevallen.

Auto-ongeluk met doodelijken afloop.

Woensdagavond is een zekere Leoncito Pinedo in de buurt van Rooy Canarie door een autotruck aangereden en tegen een voorbijrijdende auto gedrukt. De truck reed door; de eigenaar van de auto nam hem op en bracht hem naar de politiepost. Naar het hospitaal overgebracht, overleed hij na een paar uur.

Het lijk is na gerechtelijke schouwing Donderdag begraven. De chauffeur van de truck schijnt bekend te zijn, maar was na de aanrijding niet te vinden.

Exodus van de Venezolanen.

Naar wij vernemen zijn er Dinsdagmiddag een 150 Venezolanen met per S.S. „Prins Frederik Hendrik" naar Venezuela teruggekeerd.

Na de landing van Urbina.

Een ooggetuige dezer dagen uit Coro, per schoener „Camea" hier aangekomen, vertelt het volgende:

Zoodra te Coro bekend werd, op den bewusten Zondagmorgen van 9 Juni, dat er troepen geland waren in de nabijheid, trok generaal Laclé er met 25 gewapende mannen op uit, meer ter verkenning dan wel eigenlijk om de troepen aan te vallen. Hij raakte echter slaags met de troepen van Urbina, en het duurde niet lang of generaal Laclé en zijn mannen lagen neergeveld, door de verpletterende meerderheid van Urbina's troep. Naar men zegt, heeft generaal Laclé, terwijl hij zwaar getroffen daarneer lag, Torres, een handlanger van Urbina, neergeschoten; ook Ponte, een andere handlanger van Urbina, werd zwaar gewond.

Toen nu generaal Laclé verslagen was, trokken er ongeveer een 300 gewapende mannen uit het fort van Coro op tegen Urbina. Zwaar werd er gestreden, en van beide kanten zijn er vele dooden gevallen. Urbina werd echter verslagen en moest zich in de bergen terugtrekken. Gedurende al die dagen hadden er kleine schermutselingen plaats, tot een dag of vier vijf geleden, toen er wederom een groot gevecht geleverd werd, met aan beide zijden een groot aantal dooden en gewonden. Het aantal dooden was zoo groot, dat men geen tijd had om ze te begraven, en daarom maar verbrand heeft.

Urbina is met enkele mannen in de bergen gevlucht, waar hij thans door de regeeringstroepen omsingeld is. Geheel [illegible] door een ontzettenden schrik bevangen voor Urbina, die voor niets terugdeinst om zijn doel te bereiken.

Ook vertelde deze ooggetuige dat Perez, de moordenaar van Montenegro, niet gedood is; men had zelfs geen tijd om hem te fusileeren, zoo plotseling was de aanval van generaal Laclé. Perez wist te ontvluchten en viel in handen der regeeringstroepen, die hem gevangen namen.

Het schijnt wel zeker te zijn, dat er tevoren niets van het plan van Urbina in Venezuela bekend was.

Officieele berichten.

De Heeren J. Tinge, A. L. A. A. van Unen en A. H. Derlagen zijn benoemd tot loodsen in Curaçao.

De Heer H. de Jongh is benoemd tot 1ste beambte en de Heer Arturo Sillié tot 2de beambte, tevens meteropnemer bij den Landswatervoorzieningsdienst.

De Heer A. W. de Haseth, Commies, werkzaam ten Ontvangerskantore, is overgeplaatst naar het kantoor van 's Landswatervoorzieningsdienst en de Heer R. D. de S. Arends, Commies, werkzaam ter Inspectie der Belastingen, is overgeplaatst naar het kantoor van den Koloniaal Ontvanger en aangewezen als vervanger van den Koloniaal Ontvanger.

De Heer B. P. P Schrils, bij gouvts. beschikking dd. 23 Mei 1928, No. 473, tijdelijk ontheven uit de betrekking van klerk van de Curaçaosche Bank, is eervol definitief uit die betrekking ontheven.

De Heer E. J. Rozendal, tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van klerk van de Curaçaosche Bank, is eervol van die waarneming ontheven.

In dank ontvangen

Verslag over 1928 van de *Nationale Levensverzekeringbank N.V.* te Rotterdam.

Verbod van drankverkoop.

Naar wij vernemen zullen vanaf Maandag 1 Juli, de dranklokalen, societeiten, clubs, restaurants en bierhuizen, geopend kunnen zijn vanaf 's morgens 6 tot 's avonds 10 uur. Deze maatregel blijft gelden tot en met Vrijdag 5 Juli, waarna verdere beslissingen zullen worden genomen.

Relletjes op St. Martin, Fransch gedeelte.

Donderdag werd van de Bovenwindsche eilanden het bericht ontvangen, dat er te Marigot, Fransch gedeelte van St. Martin, een paar schepen lagen met Amerikanen van Portorico. Bij een relletje, waarvan de oorzaak onbekend is, werd door een Fransch marechaussee de kapitein van een der schepen dood geschoten. Er schijnt daarna nog wat gevochten te zijn, doch Vrijdag was alles weer rustig.

West-Indische vliegdiensten.

Wij lezen in „De Telegraaf" van 13 Mei, tweede avondblad:

„Naar verluidt bestaan in Engeland plannen, tusschen de talrijke Britsch West-Indische bezittingen een vliegdienst te scheppen. Deze dienst zou zijn basis krijgen in Jamaica's hoofdstad Kingston. Van deze basis uit zal een zevental lijnen de verbinding met de verschillende eilanden en met het vasteland van Noord-, Middel- en Zuid-Amerika onderhouden. De vijf voornaamste lijnen zullen zijn:

1. naar Belize in Britsch Honduras met verdere verbindingen naar Mexico;
2. naar Key West over Havana, met aansluiting aan den treinexpress naar het Noorden;
3. naar Bermuda via de Bahamaseilanden;
4. naar Port op Spain op Trinidad via Porto Rico, Antigua, Dominica, Barbados en Tobago;
5. naar Georgetown in Britsch Guyana via Curaçao, Venezuela en Trinidad.

Voor Nederland zou deze laatste luchtlijn van het grootste belang zijn. Zij zou een directe verbinding scheppen met Noord-Amerika eenerzijds; terwijl aan den anderen kant de connectie met Venezuela, waarop Curaçao's welvaart grootendeels baseert, een uiterst waardevolle factor zou zijn. Mocht dit netwerk van luchtlijnen inderdaad tot stand komen, zoo zouden wij van onze zijde de wenschelijkheid onder het oog moeten zien, of wij door een luchtverbinding Paramaribo-Georgetown, onze verwaarloosde kolonie Suriname niet wat meer in aanraking met het wereldverkeer zouden kunnen brengen."

K. W.

Intern. Koloniale Tentoonstelling Parijs.

De Minister van Koloniën heeft ingesteld onder de namen „Commissie voor Suriname" en „Commissie voor Curaçao" een tweetal speciale commissies ten behoeve van de deelneming van Suriname en Curaçao aan de te Parijs te houden Internationale Koloniale Tentoonstelling.

In de Commissie voor Curaçao zijn benoemd tot lid, tevens voorzitter, de heer Jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, oud-gouverneur van Curaçao; tot leden mevr. G. F. J. van Aalst-Koopman; C. G. de Hazeth Czn, oud-directeur van de Curaçaosche Bank; ir. E. de Kruyff, secretaris-generaal van de Alg. Commissie voor de deelneming van de overzeesche Gewesten aan voornoemde tentoonstelling; mr. L. M. Rollin Couquerque, administrateur, hoofd van de 7e afdeeling van het departement van Koloniën; A. G. Statius Muller, oud-voorzitter van den Koloniaal Raad van Curaçao.

K. W.

Vliegtocht West-Indië.

„Het Algemeen Handelsblad" van 23 Mei schrijft:

„Berichten over den vliegtocht van luitenant Van Onlangs naar de West welke in de pers de ronde doen, zijn volgens onze inlichtingen wel wat voorbarig. De financieele middelen, waarvoor de beschikking is verkregen zijn, in zooverre toereikend te achten, dat de vraag, of de tocht op een of andere wijze rendabel kan worden gemaakt, nog van veel invloed is op de financieele voorbereiding.

In dit verband kan ook worden opgemerkt, dat de voorwaarden, waaronder eventueel postvervoer mogelijk zal zijn nog niet definitief zijn vastgesteld. Toen in 1928 de plannen van luitenant Van Onlangs ter tafel kwamen, is bij het hoofdbestuur der P. T. T. het postvervoer naar de West op dezen vliegtocht ter sprake geweest, maar het is verder blijven rusten, toen bericht kwam, dat de vlucht „voor onbepaalden tijd" werd uitgesteld.

Als wij wel zijn ingelicht, heeft het hoofdbestuur nadien nog geen verzoek ontvangen over de wederopneming der besprekingen. Destijds was in *beginsel* bepaald, dat de postdienst een zekere minimumvergoeding zou garandeeren, terwijl het verder in de bedoeling lag eenzelfde luchtrecht te heffen voor deze vlucht naar de West als voor de vluchten naar Oost-Indië n.l. 40 ct. voor een briefkaart, en 75 ct. per 20 gr. of een deel voor overige stukken.

De vlucht zal niet heen en weer worden gemaakt, zooals ten onrechte is gemeld, maar alleen heen, het geen de zorgen, om tot een rendabelen grondslag voor den tocht te komen, vergroot, omdat de vraag moet beantwoord worden, wat in de West met het toestel moet worden gedaan. Als de vlucht doorgaat, — waarvoor hard wordt gewerkt, niettegenstaande alle problemen die zich voordoen — zou zij dit jaar in December moeten worden uitgevoerd.

In vier dagen naar Amerika.

Toen het den vorigen herfst in Amerika ruchtbaar werd, dat er een volledig uitgewerkt plan was ingediend, tot het bouwen en exploiteeren van een aantal Amerikaansche schepen, die den overtocht naar Europa (van kade tot kade) zouden doen in vier dagen, was de naam van den man, die het plan had ontworpen, nog even onbekend als het geheele plan zelf. „Wie is eigenlijk Laurence Wilder?" vroeg men zich algemeen af.

Laurence Wilder is, aldus de N. R. Crt. de man, die aan het hoofd stond van de firma, welke 't vliegtuigmoederschip, de Saratoga, heeft gebouwd en ook de grootste turbine ter wereld heeft geplaatst te Hell Gate, in den staat New-York.

Zijn plan, dat hij zou willen uitvoeren met regeeringssubsidie, wanneer hij gunstige contracten kan krijgen voor het vervoer van de post, is in het kort als volgt:

De schepen zullen, zoodra ze alle zijn afgebouwd, dagelijks in beide richtingen afvaren; voorloopig echter zal een aanvang worden gemaakt met een dienst om de twee dagen. Deze booten zullen de passagiers in een maximumtijd van vier dagen van haven tot haven brengen.

Zij zullen worden toegerust met vliegtuigen. Volgens het plan zal het door middel van deze vliegtuigen, welke een dag na de schepen vertrekken en deze lang vóór het bereiken van de overzijde van den Oceaan weder verlaten, mogelijk blijken om den overtocht voor de post en voor die passagiers, die haast hebben, terug te brengen tot twee dagen. Men zou dus zelfs zijn „week-end" aan de overzijde van den Oceaan kunnen doorbrengen!

Het ligt in het voornemen, de lijn te openen in de lente van 1930.

Sinds de Mauretania 19 jaar geleden in 4 dagen, 10 uur en 41 minuten van de haven van Queenstown naar Ambrose Light stoomde, is de overtocht over den Oceaan nooit in noemenswaard korteren tijd gedaan. Bovendien kan men in het geval van de Mauretania niet eens spreken van een overtocht „van haven tot haven" in den genoemden tijd, doch veeleer van haven tot reede. Vele schepen ontschepen hun passagiers eerst op den zesden dag.

Er waren tot dusverre geen pogingen gedaan om de standaardsnelheid van 25 mijl per uur voor groote schepen nog hooger op te voeren, vooral omdat dit onevenredig hooge kosten met zich zou brengen.

In den loop van het afgeloopen jaar evenwel doken er geruchten op over snellere schepen van den Norddeutschen Lloyd, die in den loop van 1929 in dienst zouden worden gesteld (een daarvan was de Europa, die vóór eenige weken door een ernstigen brand werd geteisterd), snel genoeg zullen loopen, om het record van de Mauretania te slaan, al zal het verschil niet groot zijn. De Italianen smeden plannen om den droom van den „Duce" te verwezenlijken, namelijk om schepen te bouwen, sneller dan nog ooit van stapel zijn geloopen. Ook hoort men vaag over de verwachte groote snelheid van de nieuwe schepen van de Cunard Lijn. De Amerikanen hebben 't er nu echter op gezet, alle records te slaan: den 18 den October 1928 werd te Washington het nieuwe scheepsmodel op de marinewerf gekeurd en vastgesteld, dat bij stormweer nog 35 mijl per uur kon loopen.

Dit model had meer dan een jaar van ingespannen arbeid gevergd van ontwerpers en constructeurs. Vóór dien tijd had Laurence Wilder echter reeds bijna drie jaar aan zijn plannen gewerkt. Alvorens deze aan de openbaarheid werden prijsgegeven, had hij zijn model reeds klaar, een maatschappij opgericht, technisch en adviseerend personeel aangenomen, zijn methode van werken vastgesteld en de grootste scheepswerven ter wereld waren gereed voor het bouwen van schepen. Toen het plan werd ingediend, was het geen fantasie meer, doch een werkelijkheid, waarvoor alles reeds in gereedheid was gebracht.

De gemiddelde snelheid voor de nieuwe schepen is gegarandeerd op 33 mijl per uur. Deze snelheid is zeer zeker buitengewoon, doch het is een feit, dat de Saratoga, die afgebouwd is onder toezicht van Wilder, reeds meer dan 35 mijl loopt.

De schepen zullen alleen eerste klasse passagiers, post en ijlgoed vervoeren, doch geen gewone lading of vracht. Zij worden zoodanig gebouwd, dat zij zoo weinig mogelijk weerstand van het water ondervinden en tegelijkertijd den passagiers zooveel mogelijk comfort kunnen bieden.

Zelfs wordt beweerd, dat zij vaster op het water liggen dan langzamer loopende booten. Bovendien kunnen den reizigers, doordat de booten van 32 tot 37 volledige reizen (dus heen en weer) per jaar maken (de Majestic brengt het slechts tot 14) passagierstarieven in uitzicht worden gesteld, welke lager zijn dan die der tegenwoordige snellere booten. Het is alleen maar de vraag of Wilder het aannemelijk kan maken dat de schepen een jaar op volle kracht zullen kunnen varen zonder oponthoud voor onderhoud van machines en ketels.

De geniale uitvoerder van dit plan heeft zich van zijn jeugd af voor de techniek geïnteresseerd. Toen hij vijftien jaar was, bouwde hij een watervliegtuig. Terwijl hij de militaire school te Princetown bezocht, verdiende hij samen met een kameraad geregeld drie à vier duizend dollar per jaar met het ombouwen van oude automobielen. Ook namen zij proeven met alcohol en acetyleen als motorbrandstof, waardoor hun namen bekendheid kregen. Daaraan dankte Wilder dan ook een zeer belangrijke betrekking bij de Aermotor Company. Deze Aermotor Company, de schepping van een onderwijzer in Iowa, zekeren Laverne W. Noyes, leverde 66 procent van alle windmolens ter wereld. Toen Noyes nog onderwijzer was, had hij reeds een speciaal toestel uitgevonden. Nadat hij hieraan nog wat had verbeterd, was hij zijn aandacht gaan wijden aan de draaibare windmolens. In verband hiermede had hij een goedkoopen benzinemotor noodig, waardoor het water kon worden opgepompt wanneer er geen wind was: en hiervoor riep hij de hulp van Wilder in.

„Dat was in 1906", vertelt Wilder, „en er waren reeds zeer goed werkende benzinemotoren in den handel, die uiterst nauwkeurig waren afgewerkt, doch dientengevolge niet goedkoop. Wij stelden ons ten doel, een goedkoopen motor te vervaardigen; en dat doel bereikten wij ook. Wij wisten ten slotte de kosten zoo te beperken, dat wij overal ter wereld de machine compleet konden afleveren voor 37½ dollar, terwijl onze concurrent, die na ons het goedkoopste was, voor dezelfde machine 250 dollar vroeg.

Toen Noyes stierf, liet hij zeven millioen dollar na.

Wilder wilde ook automobielen gaan fabriceeren, doch daar voelde Noyes niet voor. Hierop vertrok Wilder naar Europa voor een studiereis van een jaar, nam vervolgens bezit van een oude leerlooierij, afkomstig van zijn vader en wijdde zich daaraan zoo vol energie, dat de maatschappij in 1917 reeds 52 procent van dan geheelen wereldvoorraad aan leer voor stoffeerderijen leverde. Toen drong zijn rustelooze geest hem tot nieuwe daden, zoodat hij zijn fabriek zeer voordeelig van de hand zette.

Na volgde de oprichting van de Scintilla Magneto Company, welke de ontstekingsapparaten leverde voor vliegmachines en het Duitsche artikel van de markt verdrong. Door nieuwe wetenschappelijke methoden had deze maatschappij reeds in 1925 haar vinding zoodanig verbeterd, dat men het 1000 in plaats van 17 uur achtereen kon gebruiken. Lindbergh, Chamberlin en andere lange afstands-vliegers hadden dit apparaat aan hun machines.

Toen Wilder in 1925 de Amerikaanschen Brown Boveri Corporation oprichtte, werden daarin verschillende maatschappijen opgenomen o.a. de New York Shipbuilding Company; en spoedig ging men over tot den bouw van de Saratoga, het eerste schip van het nieuwe snelle type. Hier werd ook het ontwerp gemaakt van de turbo-dynamo, welke in Hell Gate is geplaatst. Deze is twee maal zoo groot als en verschillig welke afzonderlijke electriciteitsbron ter wereld en kan zooveel vermogen ontwikkelen, dat men daarmede geheel Manhattan van electriciteit voor licht- en krachtdoeleinden zou kunnen voorzien.

Het vraagstuk van den overlocht naar Europa in vier dagen is voor Laurence Wilder niet een kwestie van chauvinisme, een „Amerika boven alles", doch een zuiver wetenschappelijke aangelegenheid. Hij is er ten volle van overtuigd, dat hij den grondslag kan leggen voor een groote Amerikaansche handelsvloot, door den besten stoomvaartdienst, welke practisch en theoretisch denkbaar is, in het leven te roepen. En dit plan wil hij nu verwezenlijken. Of hij de gunstige resultaten zal weten te bereiken, die hij zich er van voorstelt, zal de toekomst moeten leeren.

Kenden reeds de oude Egyptenaren de petroleum?

„La Prensa" de krant van San Antonio in Texas bevat het volgende interessante artikel:

„Onder de geheimzinnige natuurkrachten, waarvan de mensch in de loop der industrieele en economische ontwikkeling een nuttig gebruik wist te maken, moeten wel op de eerste plaats genoemd worden de nevenproducten van den petroleum, waarvan wij reeds zoo lang licht en warmte ontvangen.

De petroleum was reeds in de Oudheid bekend. Hij had verschillende namen: aardolie, naphta, ozoceriet en asphalt. De Egyptenaren gebuikten de petroleum reeds voor geneeskunde doeleinden en ook — en dit wel op de eerste plaats — bij het balsemen der lijken.

Toen Babylon en Ninivé gebouwd werden, gebruikte men reeds asphalt om de steenblokken met elkander te verbinden. Dit asphalt werd gehaald uit de petroleumvelden o. a. de Is, een zijrivier van den Euphraat. De petroleum zelf werd gebruikt voor verlichting.

Plinius maakt melding van een petroleum-bron bij Agrigent op Sicilië. De petroleum van de bron werd voor de lampen gebruikt. In den Talmud vonden wij een bepaling, waarbij het verbranden van witte naphta verboden wordt, omdat daar gevaar voor brand aan verbonden is.

In het eerste boek van Mozes staat aangeteekend, dat er asphalt in de Doode Zee aanwezig is.

Herodotus vermeldt dat er petroleumbronnen op het eiland Zakynthos zijn.

Ook waren de petroleumbronnen van Birma, die thans door Baker geëxploiteerd worden, reeds in de Oudheid bekend.

In China en Japan gebruikte men in de 16e eeuw petroleum voor de verlichting; in Roemenië, Galicië en den Elzas in de geneeskunde.

De oudste petroleumvelden, die geëxploiteerd werden voor industrieele doeleinden, zijn die van den Kaukasus.

De gas- en petroleumbronnen, die zoo veelvuldig aangetroffen werden, kwamen vooral goed te pas bij den vuurdienst, waarbij het vuur aanbeden werd.

Venezuela en Nederland.

Aan de Nota van de Venezolaansche kanselarij, in antwoord op de Nota van het Nederlandsch Gezantschap te Caracas, ontleenen wij het volgende:

„Zooals U het begrijpt en zoo juist uitdrukt, zullen de tragische gebeurtenissen, waarvan melding gemaakt wordt, en die Venezuela met Nederland te samen brengen in den strijd tegen gemeenschappelijke vijanden, die zich zelf buiten de wet van de beschaafde volken geplaatst hebben, als gevolg hebben dat de beide bevriende naties elkander nog meer waardeeren en beter begrijpen.

Terwijl de regeering van Venezuela deze opvatting deelt, hoopt zij, dat, daar het volledig onderzoek der gebeurtenissen berust in handen van de autoriteiten van Curaçao, dit onderzoek zoo ruim mogelijk zal zijn, en dat men de resultaten ervan aan deze Regeering zal mededeelen, opdat men de verantwoordelijkheid kunne vaststellen, alle noodzakelijke voorzorgsmaatregelen kan nemen, en elk van beide landen, ieder voor zijn deel, de noodige sancties kan toepassen, tegen de ontwerpen en medeplichtigen van den aanslag, begaan het recht der naties."

UIT HET BUITENLAND.

Mussolini's rede over de Lateraan-Verdragen.

Aan de Maasb. ontleenen we hieromtrent het volgende:

Toen Mussolini des namiddags om vier uur juist op den bepaalden tijd de parlementszaal binnentrad, omgeven van de ministers, was de zaal reeds lang overvol.

Het betrekkelijk klein aantal van de menschen, die een kaart voor de tribune machtig geworden waren, zat daar reeds meer dan een uur. De kamer-president had kort te voren op zijn hoogen zetel plaats genomen en zijn heele staf was reeds vroeger druk bezig met heel gewichtig te doen en druk heen en weer te loopen. De „deputati" hadden ongeveer voltallig hun amphitheater-plaatsen rondom de presidium-verhevenheid ingenomen.

Verder waren aanwezig een groot aantal senatoren met lange baarden, aan den anderen kant vele diplomaten en tusschen deze beide tribunes in op de koninklijke tribune vele leden der hofhouding met de hertogin van Aosta als middelpunt.

De geestdrift steeg werkelijk ten top toen de Duce eenigszins zenuwachtig maar met vasten tred binnentrad en plaats nam temidden van de andere ministers op een hoogeren zetel. De toejuichingen waren onbedaarlijk, totdat de Duce zelf er blijkbaar genoeg van had en met de hand om stilte verzocht. Ook hier was zijn wensch een bevel.

Alles had het aanzien van een historische parlementszitting. Iedere zitting van het parlement of van den senaat, waarin de Duce het woord neemt, is steeds een gebeurtenis, maar nu maakte zijn 3½ uur lange woord de zitting inderdaad historisch.

Historisch was de lange rede van Mussolini, niet alleen, omdat zij in de toekomst als leiddraad zal dienen bij den uitleg van de op 11 Februari plechtig gesloten overeenkomsten van Italië met den H. Stoel, maar ook omdat zij de heele onverkwikkelijke vóórgeschiedenis van het tot standkomen dier overeenkomsten behandelde.

Als voorwoord gaf de Duce eenige bemerkingen omtrent de twee souvereiniteiten, n.l. die van den Paus of de Kerk en die van den Italiaanschen Staat, die wij als katholiek al heel eigenaardig moeten vinden. Hij neemt wel de twee souvereiniteiten aan als goed onderscheiden en wederzijds erkend, maar schijnt, als wij hem goed begrijpen, te meenen, dat de Kerk alleen souverein is op het grondgebied der Citta Vaticana, maar dat die souvereiniteit der Kerk ophoudt, zoodra de Kerk op Italiaansch grondgebied komt, zoodat bij de onderhandelingen over het Concordaat niet onderhandeld werd tusschen twee gelijkberechtigden, maar tusschen den souvereinen Italiaanschen staat en de katholieke Kerk, die op het grondgebied van den Italiaanschen staat alleen eenige voorrechten heeft, welke door dien staat loyaal en vrijwillig erkend worden, doch die zij dus van nature niet zou hebben. Mussolini ontkent de mogelijkheid van het bestaan van twee souvereiniteiten op hetzelfde grondgebied, alsof niet de Kerk souverein kan zijn in Italië wat hare belangen als volmaakte maatschappij, dus geestelijke belangen betreft, en naast haar de Italiaansche staat kan bestaan als volmaakte civiele maatschappij met souvereiniteit, wat betreft de wereldlijke of tijdelijke belangen.

Een andere bemerking van Mussolini, die een catechismuskind zou kunnen weerleggen, was dat de Kerk wel in Palestina geboren is, maar in Rome door het Romeinsche rijk hare katholiciteit of algemeenheid gekregen heeft.

Hij nam zelfs aan, dat de Kerk, ware zij in Palestina gebleven (bedoeld zal wel zijn „indien Zij haar bestuurszetel niet naar Rome verplaatst had") zeer waarschijnlijk verdwenen zou zijn van de wereld, evenals vele andere in Palestina ontstane secten.

De Duce heeft zich in 't begin van zijn rede wel op een voor hem zeer gevaarlijk terrein begeven en stapelt in enkele zinnen heel wat theologische dwalingen opeen.

Een jongen van den kleinen catechismus zou Mussolini hebben kunnen beschamen met de weerlegging van deze beweringen. Hij weet toch, dat de Kerk aanstonds bij hare stichting katholiek was en geëigend en bestemd om over heel de wereld verspreid te worden, dat zij die eigenschap der katholiciteit werkelijk niet van Rome of van het Romeinsche rijk behoefde te krijgen en dat aan den goddelijken Stichter wel andere middelen ten dienste stonden om Zijne Kerk te verbreiden dan het Romeinsche rijk kon bieden. Zeker ging de verbreiding van Rome uit gemakkelijker dan van Palestina en de Goddelijke Voorzienigheid zal daarom Petrus wel naar Rome gevoerd hebben maar 't is wel een grove ontkenning van den Goddelijken Almachtigen bijstand, te beweren, dat de Kerk in Palestina blijvende van de aarde verdwenen zou zijn.

De beweringen welke wij uit het „vóórwoord" van Mussolini aanhaalden, zijn lang niet de eenige onaannemelijke in zijn urenlange rede, niet de eenige, welke bewijzen, dat de Duce niet op alle gebied, al spreekt hij met nog zoo groot aplomb, een genie is, zooals hij wel eens beweerd wordt te zijn.

Hij heeft heel veel dingen gezegd, die bewijzen, dat hij lang niet doordrongen is van oprechten godsdienstzin, al meenen vele Italianen, dat hij Roomscher is dan de Paus zelf.

Uit zijn rede blijkt zonneklaar, wat we trouwens toch wel wisten, ofschoon vele Italianen er alweer anders over denken, dat Mussolini's bedoeling bij de overeenkomsten met het Vaticaan niet was, den Paus te geven wat des Pausen was, omdat hij als een trouw katholiek zooveel van den Paus en van de Kerk hield, maar aan den jangenlange strijd van anticlericalisme tegen de Kerk, die de Italianen in twee partijen verdeelde, een einde te maken tot heil van den Italiaanschen staat.

Omdat hij wel overtuigd was, dat een volk niet zonder godsdienst te regeeren is, wilde hij ook den godsdienst bevorderen; en waar nu eenmaal het Italiaansche volk voor het overgroote gedeelte, nog steeds in merg en been katholiek is, moest hij natuurlijk den katholieken godsdienst bevorderen.

Mussolini begreep ook zeer terecht, welke enorme voordeelen er voor Italië aan verbonden zijn, te huisvesten den Drager van het Oppergezag van den eenigen algemeenen godsdienst, die regeert over honderden millioenen, en om de voordeelen niet onvruchtbaar te maken mocht Italië met den Paus niet in vijandschap leven maar moest het vrede sluiten.

De heele rede van Mussolini ademt dan ook geen liefde voor het Pausdom, noch voor de Kerk. Integendeel klinkt zij dikwijls en wat den vorm en wat de zaak aangaat, zeer onaangenaam voor het katholieke gemoed.

Angstvallig verdedigt hij zich aldoor tegen de werkelijke of gewaande beschuldigingen van al te clericaal te zijn geweest bij de onderhandelingen, van te veel te hebben toegegeven aan Paus en Kerk. Andere concordaten, in de laatste jaren door andere staten met det Kerk gesloten, haalt hij aan om te bewijzen, dat hij minder gegeven heeft aan de Kerk dan zij, en, wat het tractaat omtrent 's Pausen souvereiniteit betreft, gaat hij zelfs zoo ver te beweren, dat hij de tijdelijke macht van den Paus voorgoed begraven heeft.

Dat klinkt alles onaangenaam voor katholieke ooren en zeker heeft Mussolini's rede veel weggenomen van de geestdrift voor de „verzoening" [illegible] dat de Duce sprak als verdediger van zijn daden, van zijn werk, dat door velen beschouwd wordt als al te toegevend voor de Kerk, dat hij sprak voor een kamer, van welker leden velen de verzoening met leede oogen aanzagen, omdat zij nog behept zijn met oude anti-clericale gevoelens. De politiek heeft hem ongetwijfeld nu en dan vorm en woorden doen kiezen die niet heelemaal strookten met eigen gevoelens, maar die moesten bedekken wat in andere oogen te „clericaal" was.

Van dat standpunt uit bezien, moet men toegeven, dat Mussolini's rede een meesterwerk van welsprekendheid was. Meesterlijk heeft hij betoogd, dat dat oplossing der Romeinsche kwestie, zooals ze thans is tot stand gekomen, een noodzakelijkheid was. Heel de Italiaansche gesciedenis, van het begin der Kerk af, liet hij de revue passeeren, voor zoover hij ze noodig had. Uit alle miseries, waaraan Italië in den loop der eeuwen ter prooi geweest is, putte hij bewijzen, dat het verlangen naar éénheid in Italië gewettigd was. De pauselijke wereldmacht stond daartoe in den weg en was zelfs de oorzaak van vele ellende in Italië, wijl de regeering der Pausen te zwak was enz. enz.

Het was niet de bedoeling geweest van de voormannen van het Risorgimento, om de souvereiniteit des Pausen te vernietigen, maar dezen hadden geen mogelijkheid gezien die te redden. Wat de voorgangers niet bij machte geweest waren te verwezenlijken had thans het fascisme tot werkelijkheid gemaakt. Het fascisme noch zijn leider waren dus ontrouw geworden aan den geest van het Risorgimento, maar hadden het werk ervan voltooid door den Paus de souvereiniteit te hergeven, zonder een meter Italiaansch gebied af te staan. Nooit toch had de Italiaansche vlag gewapperd, nooit had een Italiaansch soldaat zijn voet gezet op het kleine gebied, dat der „Citta Vaticana", dat thans aan den Paus bleef.

De H. Vader heeft onlangs, in een toespraak gedurende een audiëntie antwoordende op de gelukwenschen bij de oplossing der Romeinsche kwestie vooral gevraagd om vooral gebed. Meer gebed zelfs zou thans noodig zijn om te verkrijgen, dat de gunstige bepalingen van de verzoeningsovereenkomsten ook goed werden toegepast De Paus voorzag nog vele moeilijkheden bij die toepassing. Zouden die zorgen van den H. Vader na de rede van Mussolini verminderd zijn?

De krachtige toespraak, dezer dagen door Z. H. tot de leerlingen van het Mondragone-instituut gehouden, waarin stelling genomen werd tegen de theorieën van Mussolini op 't gebied der jeugdopvoeding, bewijst wel dat de zorg voor de belangen der Kerk in goede, veilige, krachtige handen is. Pius XI moge dan al „werkelijk Italiaan" zijn, zooals Mussolini Hem prees, Hij is ook — dat bevestigde de Duce eveneens — hoofd van alle katholieken. Hij is op de eerste plaats hoofd der Kerk en zal om zijn Italiaansche gevoelens geen vingerbreedte van de rechten der Kerk prijsgeven.

Hij is de onverschrokken, wijze Wachter in donkere moeilijkheden der Kerk.

Laten wij als kinderen van den algemeenen Vader, overeenkomstig zijn wensch, bidden, vurig bidden, dat aan Zijn vaderhart zware zorgen bespaard blijven.